

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/10/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3612207390
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3612207390.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beáty Čupkovej a sudkýň JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľky S. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., C. XXX/XX, zastúpenej I.. D. G., advokátom v J., E. XX proti odporcovi O.. P. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., T. XXXX/X, V. O., o zvýšenie výživného, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu v Partizánskom, č.k. 4P/89/2012-112 zo dňa 14. novembra 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd svojím rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 03.01.2011, č.k. 5P/3/2010-49 tak, že odporcovi zvýšil výživné na navrhovateľku zo sumy 100 Eur mesačne na sumu 140 Eur mesačne, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred s účinnosťou od 01.10.2012. Rozhodol, že zročné výživné za obdobie od 01.10.2012 do vyhlásenia rozsudku v sume 520 Eur je odporca povinný zaplatiť navrhovateľke v mesačných splátkach vo výške 20 Eur mesačne spolu s bežným výživným, s účinnosťou od 01.12.2013 do zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok (správne tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia). Vo zvyšku návrh zamietol. Vyslovil, že rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 03.01.2011, č.k. 5P/3/2010-49 zostáva v ostatných častiach nezmenený. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. O uplatnenom návrhu rozhodol podľa § 63 ods. 1, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že posledná úprava výživného na navrhovateľku bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Partizánske zo dňa 03.01.2011, č.k. 5P/3/2010-49 s účinnosťou od 01.08.2010, ktorým bolo odporcovi určené výživné sumou 100 Eur mesačne. Oproti ostatnej úprave vyživovacej povinnosti došlo k zmene pomerov na strane navrhovateľky v tom, že v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti bola maloletá, navštevovala X. ročník strednej školy. V súčasnosti je navrhovateľka študentkou X. ročníka denného vysokoškolského štúdia na E.. Podľa vlastného vyčíslenia mala v mesiaci október 2012 zvýšené výdavky spojené so štúdiom v sume 896,80 Eur. V mesiaci november 2012 mala výdavky 441,90 Eur. V mesiaci december 2012 mala výdavky 293,80 Eur, v mesiacoch január až február 2013 vyčísliť svoje výdavky na 491 Eur a v mesiaci marec 2013 na 430 Eur. Za ubytovanie platila spoločnosti A. sumu 155 Eur mesačne. Rozhodnutím vysokej školy jej bolo priznané sociálne štipendium 225 Eur mesačne na obdobie od 01.11.2012 do 30.06.2013. Vzhľadom k rozvrhu nemá možnosť privyrobiť si formou brigád. V súčasnosti býva v spoločnej domácnosti s priateľom I. E., v prenajatom byte platí na nájomné sumu 150 Eur, resp. 200 Eur mesačne. Svojím štúdiom v J. sa sústavne pripravuje na budúce povolanie. Konštatoval, že nastala zmena pomerov u matky navrhovateľky, ktorá mala v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti priemerný príjem v sume 1.100 Eur mesačne v hrubom, pričom v súčasnosti má

príjem 862 Eur mesačne, teda sa znížili jej príjmy. Jej výdavky sa podstatným spôsobom nezmenili. Vyživovacia povinnosť odporcu ako otca voči navrhovateľke naďalej trvá, pretože navrhovateľka nie je schopná sama sa živiť. Oproti ostatnej úprave vyživovacej povinnosti došlo u otca navrhovateľky k miernemu zvýšeniu dôchodku, avšak zároveň uňho došlo aj k zníženiu príjmu zo zamestnania, celkové pomery odporcu sa teda oproti ostatnej úprave vyživovacej povinnosti zhoršili. K podstatnej zmene výdavkov na strane odporcu nedošlo. Otec navrhovateľky - odporca - je starobný dôchodca, poberá dôchodok v sume 10.222,- Kč mesačne, popri tom je zamestnaný na podklade dohody o vykonaní práce s priemernou mesačnou mzdou za 5 mesiacov roku 2013 v sume 2.937,- Kč. Žije v spoločnej domácnosti so svojou manželkou, ktorá poberá dôchodok v sume 11.411,- Kč mesačne. Za svoju ďalšiu dcéru spláca pôžičku v sume 36.000,- Kč ročne. Výživné platí riadne, okrem výživného navrhovateľke príležitostne prispieva aj inými peňažnými sumami. Podľa jeho vyjadrenia nemá žiadny majetok, auto predal a jeho zárobok u zamestnávateľa K. sa znížil zo sumy 6.500,- Kč mesačne na 1.200,- Kč mesačne. Spoločne s manželkou im ostáva 4.000,- Kč na živobytie. Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti nepreviedol žiadne nehnuteľné veci na tretiu osobu, chatu a byt previedol na dcéru už v roku 2007 z dôvodu exekúcie. Osobný automobil predal za 48.000,- Kč cez autobazár. Išlo o auto vyrobené v roku 2000. Spláca úver 4.200,- Kč stavebnej sporiteľni. Platí výživné 3.000,- Kč, inkaso 6.780,- Kč, poplatky za elektrinu, plyn a odpad 5.000,- Kč ročne. Celkové príjmy s manželkou majú 22.883,- Kč mesačne a výdavky 18.700,- Kč mesačne, zostáva im 4.183,- Kč. Má zvýšené výdavky v súvislosti so zdravotným stavom. Z výpisu zo živnostenského registra vyplýva, že je evidovaný ako podnikateľ s predmetom činnosti sprostredkovateľská činnosť v oblasti nákupu tovaru za účelom jeho ďalšieho predaja a predaj. Finanční úrad pro Olomoucký kraj súdu odmietol poskytnúť informácie o pomeroch otca s poukazom na ustanovenia českého daňového poriadku o daňovom tajomstve. Z jeho vyjadrenia vyplýva, že daňové priznanie nepodával, pretože na živnosť od 08.09.2001 činnosť nevykonáva a je v zamestnaneckom pomere. Súd vzal do úvahy tú skutočnosť, že odporca spláca za svoju dcéru pôžičku v sume 36.000,- Kč ročne, čo sú podľa názoru súdu prostriedky, ktoré nie je nevyhnutné odporcom vynaložiť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, teda aj pred výdavkom odporcu na splátky pôžičky za jeho druhú dcéru. Preto súd považoval za primerané možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom odporcu výživné v sume 140 Eur mesačne. Výživné zvýšil od 01.10.2012, pretože z potvrdenia o návšteve školy vyplýva, že navrhovateľka začala vysokoškolské štúdium práve 01.10.2012, v súvislosti s čím došlo u nej k zhoršeniu pomerov. Okresný súd zároveň určil ročné výživné za obdobie od 01.10.2012 do vyhlásenia rozsudku v sume 520 Eur, teda rozdiel medzi zvýšeným výživným v sume 140 Eur a pôvodným výživným v sume 100 Eur za 13 mesiacov, ktoré je odporca povinný zaplatiť navrhovateľke v mesačných splátkach vo výške 20 Eur mesačne spolu s bežným výživným s účinnosťou od 01.12.2013 do zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok. V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože aj navrhovateľka, aj odporca boli v konaní len čiastočne úspešní.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca. Prvostupňovému súdu vytýkal neúplne zistený skutkový stav veci, pretože nevykonával dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Domáhal sa zrušenia rozsudku okresného súdu a zníženia výživného zo sumy 100 Eur na 80 Eur mesačne. Zdôraznil, že celkový príjem spolu s manželkou predstavuje sumu 22.883,- Kč - dôchodok odporcu 10.222,- Kč, manželky 11.411,- Kč a mesačný príjem K. 1.250,- Kč, výdavky sú 19.600,- Kč a životné minimum pre dve osoby zostane 3.283,- Kč. Uviedol, že všetky podklady k príjmom a výdavkom predložil Okresnému súdu v Přerove. Poukázal na to, že podľa zákona č. 110/2006 Sb. je stanovené životné minimum pre dve dospelé osoby 5.480,- Kč. Životné minimum podľa zákona č. 186/2013 Z. z. je pre dve dospelé osoby 336,28 Eur. Mal za to, že čiastka, ktorá odporcovi a jeho manželke zostáva, teda nezodpovedá podmienkam v ČR ani v SR. Poukázal na to, že z čiastky 3.283,- Kč nie je možné vyžiť bez toho, aby ich podporovala dcéra I. K.. Pokiaľ ide o ročné výživné, uviedol, že v decembri 2011 navrhovateľke osobne odovzdal čiastku 1.000 Eur z jeho dôchodkového pripoistenia, ktoré zrušil, a preto vyslovil názor, že táto čiastka je dostačujúca na úhradu ročného výživného. V podanom odvolaní sa zaoberal tým, prečo súd nerozhodol aj o výživnom vo vzťahu k matke navrhovateľky.

Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhla, aby krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil. Predovšetkým poukázala na rozpory v odvolaní odporcu, ktorý na jednej strane tvrdí, že spláca svojej dcére I. K. splátky 3.000,- Kč mesačne a na druhej strane tvrdí, že pokiaľ by

ho dcéra nepodporovala, stal by sa z neho bezdomovec. Zdôraznila, že odporca všetok svoj majetok previedol na dcéru I. K.. Uviedla, že starobný dôchodok nie je jediným príjmom odporcu vzhľadom na to, že má stále aktívnu živnosť v V. O.. Potvrdila, že odporca jej skutočne dal 1.000 Eur, z toho 100 Eur bola mesačná splátka výživného. Zdôraznila, že odkedy otec od rodiny odišiel, čo bolo v roku 2005, jej pol roka nič neplatil, potom platil 500,- Sk až do doby, kým matka nepožiadala o určenie výživného, ktoré bolo určené na 1.200,- Sk a neskôr 80 Eur. Doposiaľ odporca nezaplatil ani jeden semester vysokej školy a všetko hradí matka s pomocou jej matky. V žiadnom prípade nesúhlasila so znížením výživného na sumu 80 Eur, nakoľko táto suma nie je adekvátna pre štúdium na vysokej škole.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Vo veci bolo rozhodnuté bez pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie nároku navrhovateľky na určenie výživného, v potrebnej miere vykonal dokazovanie, preukázaný skutkový stav dôsledne vyhodnotil v dôvodoch napadnutého rozhodnutia a vec správne právne posúdil, v dôsledku čoho bol daný dôvod na potvrdenie rozsudku podľa § 219 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Uspokojovanie základných potrieb dieťaťa, ale aj iných potrieb nevyhnutných pre jeho telesný a duševný rozvoj si vyžaduje náklady, ktoré má predovšetkým pokryť výživné od rodičov. Výživné má byť také, aby z neho mohli byť uhrádzané potreby dieťaťa súvisiace s jeho zdravotným stavom, výchovou, záujmami a vzdelávaním. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Miera uspokojovania potrieb dieťaťa je limitovaná schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov.

Pri rozhodovaní o výživnom súd vychádza zo zásad pre určenie výživného stanovených v § 62 Zákona o rodine. Predovšetkým platí, že povinnosť vyživovať dieťa patrí medzi základné povinnosti rodičov. Pre určenie jej rozsahu sa vychádza zo schopností, možností a majetkových pomerov každého rodiča a prihliada sa aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má pritom prednosť pred inými výdavkami rodiča a súd neberie do úvahy pri skúmaní možností a schopností, ako aj majetkových pomerov povinného rodiča výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

V danom prípade predmetom konania bol návrh navrhovateľky, ktorá sa denným štúdiom pripravuje na svoje budúce povolanie, na určenie výživného. V prvostupňovom konaní navrhovateľka preukázala svoje mesačné výdavky súvisiace predovšetkým s denným vysokoškolským štúdiom. Odporca v prvostupňovom konaní odôvodnené potreby navrhovateľky nepochyboval, rozsah výdavkov navrhovateľky nenamieta ani v odvolacom konaní. Odôvodnené potreby navrhovateľky spochybňované neboli (aj súdu sa tieto javili opodstatnené a primerané), preto sa aj odvolací súd zamerlal na to, či súdom prvého stupňa stanovené výživné na sumu 140 Eur mesačne s účinnosťou od 01.10.2012 zodpovedá schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného rodiča. Rozhodnutie o výživnom totiž nie je rozhodnutím nemenným. Priznané výživné možno v zmysle ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa menia pomery. Citované zákonné ustanovenie vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov tak na strane detí, a to v dôsledku nárastu ich odôvodnených potrieb, ako aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením príjmu, prípadne iných skutočností. Dokazovaním, vykonaním prvostupňovým súdom, bolo nepochybne preukázané, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, ktorá bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Partizánske zo dňa 03.01.2011, č.k. 5P/3/2010-49, došlo k zmene pomerov na strane navrhovateľky a došlo k miernemu zvýšeniu dôchodku u odporcu, avšak zároveň k zníženiu jeho príjmu zo zamestnania, čím sa celkove pomery odporcu oproti poslednej úprave vyživovacej povinnosti zhoršili. Odporca popri výdavkoch na uspokojovanie svojich osobných potrieb deklaruje aj výdavky na pôžičky pre jeho dcéru I. K. v sume 3.000,- Kč, na ktoré výdavky odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa neprihliadal, nakoľko z ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine vyplýva, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky

povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Cieľom tohto zákonného ustanovenia je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v primeranej miere na potreby dieťaťa.

Z uvedených dôvodov odvolací súd súhlasí s rozsudkom súdu prvého stupňa, že je v možnostiach a schopnostiach odporcu prispievať na výživu navrhovateľky sumou 140 Eur mesačne s účinnosťou od 01.10.2012. Nakoľko súd prvého stupňa správne rozhodol o počiatku zvýšenia vyživovacej povinnosti a o určení zročného výživného, odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil. Pokiaľ odporca v podanom odvolaní žiada zohľadniť sumu 1.000 Eur, ktorú navrhovateľke uhradil v decembri roku 2011, súd na túto námietku nemohol prihliadať, nakoľko o zvýšení výživného rozhodol s účinnosťou od 01.10.2012.

Za nedôvodnú odvolací súd považoval aj námietku odporcu, ktorou žiadal, aby súd určil výživné aj vo vzťahu k matke navrhovateľky, v tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že súd až na prípady uvedené v § 81 ods. 1 O.s.p. nezačína konanie z vlastnej iniciatívy, ale na podnet účastníka (§ 79 ods. 1 O.s.p.), ktorý je označovaný ako návrh (žaloba). Podanou žalobou je súd viazaný. Pokiaľ žalobný návrh na určenie výživného vo vzťahu k matke navrhovateľky nebol uplatnený, súd nebol oprávnený ex offo o vyživovacej povinnosti matky k navrhovateľke rozhodnúť.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľke, ktorá bola v konaní úspešná, náhradu trov konania nepriznal, nakoľko náhradu trov konania neuplatňovala.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.